Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

ECHO ZDROJOWE

Cena 25 gr.

Wydawca, naczelny i odpowiedzialny redaktor:
Dr. JAROSŁAW SAWCZAK

Redakcja: Zakopane, ul. Jagiellońska willa „Mazowiecka" Telef. 509
Administracja: Drukarnia „Tatrzańska" Zakopane, Nowotarska 4. Tel. 645.
Godziny urzędowe od 10 do 12-tej

Rok X. Zakopane 15 lipca 1935 Nr. 11-12-13

Ilustrowany dwutygodnik poświęcony **sprawom przemysłu hotelowo-pensjonatowego, propagandzie zdrojowisk** uzdrowisk, letnisk, kąpielisk morskich,

Z WALNEGO ZEBRANIA
Gremjum Właścicieli Pensjonatów, Hoteli i Restauracyj w Zakopanem.

Wobec katastrofalnego stanu przemysłu pensjonatowego w Zakopanem, dzięki idealnej a tak niewdzięcznej pracy kilku jednostek, niezrażających się trudnościami, apatją, niewiarą i niezrozumieniem korzyści organizacji zawodowej ze strony prowadzących przemysł pensjonatowy — w czerwcu ubiegłego roku przystąpiło „Gremjum" do przeprowadzenia swej reorganizacji.

Dla złożenia sprawozdania ze swej rocznej działalności zwołał Zarząd „Gremjum" Waine Zebranie, które odbyło sie dnia 24 maja br. w sali teatralnej „Morskiego Oka".

W Walnem Zebraniu wzięło udział 142 członków oraz zaproszeni przedstawiciele władz państwowych, komunalnych, oraz związków i organizacyj społecznych: burmistrz Zakopanego inż. E. Zaczyński, prezes B. B. W. R. dyr. A. Dobrodzicki, przedstawiciel starostwa sekr. Wasz, nacz. Urzędu Skarbowego M. Baradziej, kierownik Komisarjatu P. P. J. Podbrożny, b. burmistrz Zakopanego L. Winnicki, prezes Kongregacji Kupieckiej A. Krzyżak, prezes „Sokoła" Rudnicki, dyr. Banku Podhalańskiego dr. Wajgel, przedstawiciele prasy miejscowej, I. K. C. T. Siemianowski, „Kurjera Porannego" z Warszawy i „Il. Expressu" z Łodzi, członkowie Rady Miejskiej prof. Chudzikiewicz i I. Bujak.

Walne Zebranie zagaił prezes I. Szczęsny wyjaśniając cel i znaczenie Walnego Zebrania, witając przedstawicieli władz miejscowych i organizacyj, oddał hołd pamięci ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego, zarządzając na znak żałoby 2 minutowe milczenie. Następnie odczytał następujący porządek dzienny:

1. Wybor przewodniczącego Zebrania,
2. Sprawozdanie z dotychczasowej działalności „Gremjum"
3. Referaty: a) „Organizacja „Gremjum" - sprawa pokątnego pośrednictwa"
   b) „Przemysłowo - podatkowy"
   c) „Propaganda Zakopanego — ruch turystyczny",
4. Wniosek o zwiększenie członków Zarządu,
5. Wybór nowego Zarządu,
6. Wolne wnioski, dyskusja.

Prezes Ignacy Szczęsny zaproponował, by przewodnictwo Walnego Zebrania objął naczelnik tut. Sądu Grodzkiego s. s. o. dr. Zdzisław Daniec, do którego zwrócił się z prośbą o przyjęcie wyboru. Przewodniczącym wybrano jednogłośnie naczelnika tut. sądu grodzkiego s. s. o. dra Dańca.

Sekretarz „Gremjum" dr. Jarosław Sawczak odczytał sprawozdanie Zarządu „Gremjum" na czas od 30 czerwca 1934 r. do 1 maja 1935 r.

P. Przewodniczący poddał sprawozdanie pod dyskusję, a gdy w tej sprawie nikt głosu nie zabierał, przystąpiono do punktu 3-ciego porządku dziennego.

Referat o „Organizacii „Gremjum" i w sprawie pokątnego pośrednictwa" wygłosił p. Kazimierz Rzeszutko, referat „Przemysłowo-podatkowy" dr. Józef Dec, zaś „Propaganda Zakopanego - ruch turystyczny" p. Romuald Newelski.

Nad wygłoszonymi referatami otworzył p. Przewodniczący dyskusję, w której zabrał głos burmistrz Zakopanego p. inż. Zaczyński, wyrażając swoje zadowolenie, że ma sposobność zetknięcia się z przedstawicielami przemysłu pensjonatowego w Zakopanem i wypowiedzenia się na poruszone przez refe-

rentów tematy.

Sprawy przemysłu pensjonatowego są mu dokładnie znane. Zaraz na drugi dzień po objęciu swego urzędowania, jako burmistrz Zakopanego, brał udział w konferencji międzyministerjalnej w Warszawie, zwołanej dla omówienia i rozpatrzenia potrzeb Zakopanego jako uzdrowiska. Na konferencji tej między innemi wypowiedział się za zatwierdzeniem statutu wniesionego przez „Gremjum" do Ministerstwa Przemysłu i Handlu w Warszawie, który wprowadza przymus należenia do „Gremjum". Sprawa zatwierdzenia statutu przez Ministerstwo Przem. i Handlu zależy obecnie tylko od .wniosku jaki postawi Zarząd Miejski. Posiedzenie Zarządu Miejskiego w tej sprawie odbędzie się 27 maja br. i sprawa ta będzie prawdopodobnie rozstrzygniętą po myśli życzeń „Gremjum".

Zagadnienie obniżenia taksy klimatycznej i podatku hotelowego nie może być obecnie rozstrzygniętą wobec zamknięcia i uchwalenia budżetu na rok 1935/36. Nad sprawą tą toczą się studja.

Cena prądu elektrycznego dla przedsiębiorstw pensjonatowych zostanie dnia 1 czerwca br. obniżoną z kwoty 95 gr. KW. do kwoty 90 gr. Zniżka ta jest minimalna, jednak prowadzone dalsze badania może pozwolą na dalszą obniżkę.

Obniżenie opłat zą wodę na razie nie może być brane pod rozwagę wobec grożącego deficytu budżetu.

Przyznaje, że dotychczas prowadzoną statystyka ruchu przyjezdnych była mylną. Polecił oddziałowi statystyki prowadzić statystykę na gościodniach.

W sprawie przyspieszenia inwestycyj w Zakopanem, to faktycznie na inwestycje funduszów nie ma. Nie można je uzyskać z funduszu pracy, gdyż fundusz ten jest przeznaczony dla bezrobotnych, których Zakopane nie posiada. Rozumiejąc, że Zakopane potrzebuje koniecznych inwestycyj, czyni starania, o zdobycie tych funduszów, kredytów. Konferencje, które się w tej sprawie toczą, rokują dobre nadzieje.

Co się tyczy pensjonatów niekoncesjonowanych, to Zarząd Miejski nie rozporządza funduszami na prowadzenie nad nimi kontroli. „Gremjum" musi przyjść z pomocą Zarządowi Miejskiemu i z nim współpracować.

W sprawie wzmożenia ruchu przyjezdnych gości do Zakopanego, należy skierować wszelki wysiłek, by doprowadzić do Zakopanego gościa na czas dłuższy a nie t. zw. „dwudniowego". Celem uświadomienia ogółu o wartości leczenia się w klimacie wysokogórskim, odbędzie się w Zakopanem podczas „Święta Gór" zjazd klimatologiczny, w którym wezmą udział najwybitniejsi lekarze klimatolodzy.

Kończąc swoje przemówienie zaznaczył, że dołoży starań, by słuszne postulaty „Gremjum" były przez Zarząd Miejski wedle możności uwzględniane.

Przemówienie burmistrza inż. E. Zaczyńskiego przyjęto długotrwałymi oklaskami.

Następnie sekretarz „Gremjum" odczytał wniosek o zwiększenie liczby członków Zarządu.

P. Przewodniczący poddał pod głosowanie wniosek następującej treści: „Ze względu na ogrom pracy, jakiego wymaga daleko idąca reorganizacja naszego zrzeszenia, oraz ze względu na coraz to rozszerzające się zadanie „Gremjum" jako reprezentacji naszego przemysłu, których wypełnienie wymaga niejednokrotnie szybkiej decyzji przy równoczesnem zwiększeniu maximum odpowiedzialności za nią, staje się koniecznem wzmocnienie składu Zarządu.

Wobec tego przedkłada Zarzad wniosek, o zwiększenie członków Zarządu z 8 osób na 12 osób, a to przez dodanie 2 wiceprezesów i dwóch członków Wydziału. Skład Zarządu byłby następujący: Prezes, 3 wiceprezesów oraz 8 członków Wydziału. Liczba zastępców członków Wydziału 3 pozostałaby niezmienną.

Analogicznie przewiduje nowy statut wniesiony do Ministerstwa Przemysłu i Handlu celem zatwierdzenia.

Wniosek ten uchwalono jednogłośnię.

Przed przystąpieniem do wyboru nowego Zarządu zabrał głos p. T. Siemianowski żądając wyboru „Komisji Matki" Na przewodniczącego zaproponował prezesa dyr. Adama Dobrodzickiego.

P. R. Newelski sprzeciwił się wyborowi „Komisji Matki" oświadczając, że lista kandydatow nowego Zarządu została uzgodnioną z przedstawicielami wszystkich trzech kategoryj pensjonatów, Stawia wniosek, by listę kandydatów poddać pod głosowanie en blok.

P. Dr. J. Dec oświadczył, że lista kandydatów została uzgodniona z przedstawicielami Sekcji I-szej wzywa przeto, by wszyscy oddali głos na tę listę,

P. Przewodniczący poddał wniosek p. R. Newelskiego, jako najdalej idący, pod głosowanie. Przeciw wnioskowi oświadczył się 1 (jeden) głos.

P. Przewodniczący zarządził 10 minutową przerwę.

Po przerwie p. Przewodniczący poddaje kandydaturę p. Ignacego Szczęsnego na prezesa „Gremjum"

Za wnioskiem tym oświadczyli się wszyscy członkowie, wobec czego p. Przewodniczący ogłasza wybór P. Ignacego Szczesnego jako prezesa „Gremjum"

Następnie p. Przewodniczący odczytał listę kandydatów nowego Zarządu w następującym składzie :

Barbara Dargiewiczówna wł. pensj. Przedwiośnie

Józef Ehrlich właść. pensj. „Dworek"
Adolf Gaugusz dzierż. rest. Karpowicza.
Dr. Mieczysław Karwacki wł. pensj. Pani Zosia
Emil Lustig dzierż. pensj. „Palace"
M. Majer właść pensj. „Ewelina"
H. Mrozowa-Starzakowa wł. pensj. „Ariana"
Romuald Newelski współwłaść. Hotelu „Morskie Oko"
J. Nowakowska właśc. pensjonatu „Bel Ami"
J. Tannenhorst - Roessnerowa współdzierżaw. pensjonatu „Excelsior"
K. Rzeszutko dzier. pensj. „Sienkiewiczówka"
Zastępcy członków Wydziału:
W. Wieder dzierżawca pensj. „Tytan"
H. Bednarski właściciel „Albatros"
H. Rychlicka dzierżawczyni pensj. „Januszek"

Listę poddał p. Przewodniczący pod głosowanie. Na 142 głosujących lista uzyskuje 139 ważnych głosów, przy 3 głosach wstrzymujących się od głosowania.

P. H. Mrozowa-Starzakowa oświadcza, że wyboru nie przyjmuje i wnosi rezygnację.

P. Przewodniczący oświadcza. że rezygnację p. H. Mrozowej Starzakowej Zebranie przyjmuje do wiadomości.

Gdy do następnego punktu porządku dziennego (wnioski, dyskusja) nikt głosu nie zabierał, p. Przewodniczący zamknął Zebranie.

Sprawozdanie z czynności
Zarządu Gremjum Właścicieli Pensjonatów Hoteli i Restauracyj w Zakopanem
za czas od 30 czerwca 1934 do 1 maja 1935 r.

Do czerwca 1933 r. członkami „Gremjum" byli tylko właściciele i dzierżawcy pensjonatów I-szej kat. oraz niektórzy kat. II-giej. Właściciele kategorji III-ciej byli poza nawiasem organizacji.

Dopiero w czerwcu 1934 r., gdy kryzys przemysłu pensjonatowego i orgje biur oraz pokątnych pośredników doszły do zenitu, — przyszli właściciele pensjonatów do przekonania, że stan ten nie może trwać dłużej, gdyż grozi zupełnej ruinie ich egzystencji — zrzeszyli się przeto w „Gremjum" w Sekcji II-giej.

Dnia 30 czerwca 1934 r. odbyło się zebranie właścicieli i dzierżawców wszystkich trzech kategoryj pensjonatów przy udziale wzwyż 100 osób. Na zgromadzeniu tem na podstawie wygłoszonych przez pp. prof. Br. Danka i K. Rzeszutki referatów, zapadły jednogłośnie następujące rezolucje:

1) W SPRAWACH PODATKOWYCH zwrócić się do Władz Skarbowych o obniżenie podatku obrotowego i o zwolnienie Zakopanego od płacenia podatku lokatorskiego a przynajmniej o zwolnienie, gdy pokoje w sezonach martwych stoją próżne.

2) W SPRAWIE NADMIERNEJ ROZBUDOWY PRZEM. PENSJONAT. W ZAKOPANEM zwrócić się do kompetentnych czynników:
a) o wydawanie zakazu budowy nowych pensjonatów na przeciąg lat 5-ciu,
b) o nie wydawanie koncesyj na otwieranie nowych przedsiębiorstw na przeciąg lat 5-ciu,
c) o ogłoszenie w dziennikach ostrzeżenia, w celu uświadomienia ogółu o ujemnych skutkach lokowania kapitału w budowę pensjonatów w Zakopanem.

3) W SPRAWIE POKĄTNEGO POŚREDNICTWA i BIUR INFORMACYJNYCH NA DWORCU:
1) zwrócić się do Starostwa w Nowym Targu z prośbą o wydanie zarządzenia o bezwzględnem ściganiu i karaniu pokątnych pośredników,
2) zorganizować straż obywatelską do walki z pokątnem pośrednictwem pod przewodnictwem p. K. Rzeszutki,
3) zwrócić się do Starostwa w Nowym Targu z memorjałem, by zakazało wysyłać biurom swoich informatorów na peron dworca kolejowego, pozwalając im tylko oczekiwać gości w budkach biur, pod zagrożeniem zamknięcia biur. Następnie, by nie przedłużało biurom dalszego zezwolenia na koncesję i by je zlikwidowało.

4) W SPRAWIE TAKSY KLIMATYCZ. zwrócić się do Zarządu Uzdrowiska z prośbą o możliwe wydatne obniżenie taksy klimatycznej w sezonie lenim i przyznanie rodzinom dodatkowych obniżek taksy.

5) W SPRAWIE NIEKONCESJONOWANYCH PENSJONATÓW: odnieść się do Zarządu Miasta i Uzdrowiska z przedstawieniem, by niekoncesjowane pensjonaty były obciążane tak samo wysokiemi opłatami, jakie ponoszą pensjonaty koncesjonowane t. j. opłaty za wodę i prąd elektryczny.

We wszystkich powyższych sprawach interwenjował Zarząd bądź osobiście przez swoich członków, bąź też wysłał do kompetentnych Władz memorjały, przedstawiające konieczność uwzględnienia wyżej wymienionych postulatów.

Sekcja dla walki z pokątnem pośrednictwem wniosła do Starostwa w Nowym Targu 30 doniesień na pokątnych pośredników, którzy zostali

ukarani w drodze administracyjnej. W sprawie biur zaś zwracał się Zarząd kilkakrotnie do P. B. P. "Orbis" o wydzierżawienie budki informacyjnej zarządowi „Gremjum".

Nad zrealizowaniem powyższych postulatów Zarząd nadal pracuje i żywi pełną nadzieję, że postulaty te w jaknajkrótszym czasie zostaną pomyślnie załatwione.

6) W SPRAWIE ZNIŻENIA NOWEJ TARYFY TELEFONICZNEJ uzyskał Zarząd podwyższenie dla pensjonatów rozmów kontyngentowych na 75 rozmów miesięcznie.

7) W SPRAWIE WYBORÓW DO IZBY PRZEM. HANDLOWEJ W KRAKOWIE: wniósł Zarząd do Komitetu Wyborczego memorjał o postawienie kandydata z grona właścicieli pensjonatów z Zakopanego.

8) W SPRAWIE ZMIANY STATUTU: Zarząd Gremjum widząc jedyny ratunek dla radykalnego rozwiązania problemu kryzysu pensjonatów w Zakopanem w wprowadzeniu przymusu organizacyjnego, gdyż dopiero wówczas więzy organizacyjne pomiędzy poszczególnymi członkami będą silne i „Gremjum" stanie na wysokości zadania — opracował statut, który obecnie znajduje się w Ministerstwie Przem. i Handlu celem zatwierdzenia.

Sprawa ta, z różnych względów, natrafia na nieprzewidziane trudności. Zarząd „Gremjum" interwenjował w sprawie przyspieszenia zatwierdzenia statutu u p. Burmistrza inż. E. Zaczyńskiego, któremu przedłożył odpowiedni memorjał.

9) UTWORZENIE SEKCJI TURYSTYCZNO-PROPAGANDOWEJ: na podstawie uchwały Zarządu powziętej dnia 19 stycznia 1935 r. utworzono osobną sekcję Turystyczno-Propagandową, której zadaniem będzie organizowanie i przejmowanie wycieczek, przydział uczestników wycieczek miedzy pensjonaty i to pod nadzorem i kontrolą Członków Sekcji przydziału Gości, oraz propaganda Zakopanego.

Do komisji tej wybrano przewodniczącym p. R. Newelskiego, Członkami: Ehrlicha, Górskiego, Kuliga, inż. Hochbergera, Opiołę inż. Piotrowskiego, Rubinsteina, Rosińską, Singera, Zawrzela, Wiedera. Członkowie sekcji dyżurowali przez cały czas „Święta Zimy" przy pociągach przychodzących do Zakopanego. Do Biura „Gremjum" otwartego w kiosku p. Siemianowskiego, na czas trwania „Święta Zimy", zgłosiło się 125 osób, które umieszczono w poszczególnych pensjonatach. Sekcja przyjęła dwie popularne wycieczki urządzone przez Okr. Dyrekcję kolejową w Krakowie. Celem udzielania informacyj uczestnikom w kwaterunku wysłała do Krakowa do przejęcia pierwszej wycieczki p. Bryszkowskiego względnie jego urzędnika, zaś drugiej wycieczki p. kap. Wiedera. Obie wycieczki rozlokowano na wyraźne życzenie gości, w 90 proc. w hotelach.

Komisja wysłała do wszystkich Dyrekcyj Kolejowych i Biur Podróży zawiadomienia o otwarciu przy „Gremjum" Sekcji Turystyczno-Propagandowej prosząc o zawiadamianiu jej o przyjechać mających do Zakopanego wycieczkach. W drugim okólniku zwróciła się Sekcja do wszystkich Dyrekcyj Kolejowych i Biur Podróży z propozycją urządzania popularnych wycieczek w czasie świąt Wielkanocnych i Zielonych Świąt, celem wzmożenia ruchu turystycznego.

10) OTWARCIE BIURA i SEKRETARJATU „GREMJUM" Do wielkich bolączek „Gremjum" należał brak własnego biura Sekretarjatu, któryby załatwiał sprawy tak „Gremjum" jak i udzielał członkom informacyj tyczących się przemysłu pensjonatowego. Ponieważ sprawy były załatwiane od czerwca 1935 r. dorywczo i bezinteresownie przez dra J. Sawczaka, Zarząd „Gremjum" na posiedzeniu dnia 19 stycznia 1934 r. uchwalił zamianować dra Sawczaka em. sędziego. stałym sekretarzem ulokować biuro „Gremjum" w jego kancelarji, ustanowił godziny urzędowe, w których członkowie mają możność zwracać się o bezpłatne informacje dotyczące spraw przemysłowych i organizacyjnych, podatkowych, administracyjnych i koncesyjnych.

Sekretarjat załatwił wszystkie memorjały wnoszone do Władz oraz udzielił w czasie od czerwca 1934 r, do dnia 1 maja 1935 r. około 220 informacyj bezpłatnych członkom „Gremjum".

Z projektów prac nad podniesieniem Zakopanego.

Memorjał przedłożony p. burmistrzowi inż. E. Zaczyńskiemu przez p. Romualda Newelskiego Przewodniczącego Sekcji Propagandowej.

1. PRZYWRÓCENIE AUTOMOBILOWEGO RAJDU WYSOKOGÓRSKIEGO.

Automobilowy raid wysokogórski należał do rzędu imprez najbardziej atrakcyjnych w Zakopanem. Liczne rzesze sympatyków sportu automobilowego zapoznawały się mimowoli z pięknem gór. Reklama rajdu była równocześnie reklamą Zakopanego, popularyzowała go jako centrum turystyki, a co najważniejsze podnosiła jego prestige (o ile się tak można wyrazić) do poziomu renomowanych centr sportowych zagranicznych.

Przywrócenie tej atrakcji napotyka na poważne trudności, które jednak przy poparciu władz tak miejscowych jak i wojewódzkich dadzą się pokonać.

Do najpoważniejszych przeszkód należy brak dogodnego połączenia drogowego Krakowa z Zakopanem. W tym celu należałoby się zwrócić do odnośnych czynników, aby do czasu ukończenia autostrady, wprowadziły możliwie dogodne i krótkie objazdy budujących się odcinków. Należy poczynić wszelkie starania, aby rozpoczęta autostrada Kraków-Zakopane Morskie Oko była przedłużeniem projektowanego traktu im. Marszałka Piłsudskiego Warszawa-Kraków. Drugim podstawowym warunkiem jest doprowadzenie odcinka szosy Zakopane-Morskie Oko a w szczególności jej tego części na której będą się odbywały wyścigi, do stanu zdatnego na cel powyższy.

Ze względu na zerwanie kontaktu z zainteresowanymi klubami automobilowemi, trzeba wejść z niemi w pertraktacje celem zawarcia umowy na dłuższy przeciąg czasu, aby amortyzacje wydatków związanych z przygotowaniami, można było rozłożyć na lat kilka. W szczególności wynikiem tych wstępnych pertraktacji winno być szczegółowe ustalenie kosztorysu tej imprezy, sposobu i wysokości zabezpieczenia jej wrazie niedopisania z powodu niepogody w towarzystwach asekuracyjnych, ustalenie podziału zysków względnie strat, omówienia sposobu zasięgu reklamy, ustalenie terminu, nagród i odznaczeń.

Aby umożliwic najszerszemu ogółowi oglądanie tej jedynej w swoim rodzaju atrakcji w Polsce koniecznem jest w czasie jej trwania, organizowanie pociągów popularnych ze wszystkich większych miast Polski.

Ponadto w celu zwiększenia dochodowości należy na terenie wyścigów otworzyć kilka bufetów kawiarnianych, restauracyjnych z napojami, gdyż jak z praktyki dotychczasowej wynika, jeden bufet nie jest wstanie obsłużyć licznych widzów. Należy pozatem pozyskać płatne reklamy fabryk i większych firm z automobilizmem związanych, oraz wprowadzić opłaty od zawodowych fografów za udzielenie zezwolenia na zarobkowanie na terenie wyścigu.

Nakoniec pomyśleć trzeba o zatrzymaniu gości rajdowych przez jakiś czas w Zakopanem, a to przez urządzenie mniejszych atrakcyj, wycieczek zbiorowych itp.

1. Drugą niemniej może poważną imprezą była OPERA GÓRSKA. Jeśli powodzenie jej nie było tak pełnem jakby się tego spodziewać należało, to wina leżała po stronie organizatorów. Mam tu na myśli niezupełnie szczęśliwy wybór terminu, oraz zupełne pominięcie wyjścia w czasie niepogody. Przy odpowiednim organizowaniu opery będzie ona stanowiła cenny i tak poszukiwany przez ogół przyjezdnych pokarm intelektualny, a przez odpowiedni dobór repertuaru, uwzględniającego specjalnie motywy folkloru podhalańskiego, stanie się p. exelence atrakcją.

Aby zapewnić operze wysoki poziom artystyczny, od którego w znacznej mierze zależeć będzie materjalne jej powodzenie winien powstać komitet, z ludzi w tym kierunku uzdolnionych, któryby przyjął całokształt pracy organizacyjnej. Najlepszem rozwiązaniem tej kwestji byłoby powierzenie tej imprezy całkowicie zrzeszeniu artystów, lub osobie prywatnej, przy zastrzeżeniu jednak komitetowi prawa akceptowania utworów, doboru artystów, przyjmowania dekoracyj i ustalania wysokości wstępu, gaży artystów i tp. Aby uniknąć strat spowodowanych niepogodą, należy bezwzględnie zawrzeć umowę z tut. „Sokołem" na mocy której możnaby operę przy niepogodzie w sali „Sokoła" (Wrazie gdyby liczba zakupionych biletów była wyższą od pojemności sali, pierszeństwo wejścią na sale przysługiwałoby posiadaczom biletów sprzedanych wycieczkom z pociągów popularnych.

Do wielkich bolączek dotychczasowej w tym względzie praktyki należy też zbyt późne i niedość dostępne zawiadamianie gości o odwołaniu przedstawienia. Nie wystarczy tutaj zawiadamianie plakatami, a koniecznem jest dawanie jakiegoś sygnału docierającego do wszystkich jak np. rozpalenia ogniska w miejscu widocznem, syrena lub tem podobne.

Ze względu na znaczne koszta sporządzenia

co sezonu nowych dekoracyj zalecałoby się sporządzenie dekoracyj stałych, mogących być przechowanymi do następnych sezonów. Nie wykluczną jest też rzeczą wystarania się o bilety wolnych przejazdów dla artystów biorących udział w operze.

Aby jak najbardziej obniżyć koszta urządzenia tej imprezy, członkowie Gremjum zobowiązaliby się ulokować w swoich przedsiębiorstwach artystów po zniżonych cenach i równocześnie przyjęliby obowiązek rozsprzedania biletów zamieszkałym u nich gościom.

Opera Górska byłaby nową okazją do organizowania pociągów popularnych.

3. JARMARKI ZAKOPIAŃSKIE.

Jest to myśl na tutejszym terenie jeszcze nie zaczepiona, rokująca jednak pełen sukces. Jarmarki te obejmowałyby wyroby przemysłu podhalańskiego tak artystyczne jak i chałupnicze.

Zainteresowanie sztuką ludową, a zwłaszcza wysoko stojącą sztuką ludu podhalańskiego jest ogromne i powszechne nietylko w kraju ale i zagranicą. Jarmarki takie przyczyniły by się z jednej strony do podniesienia dobrobytu ludu, do zwiększenia zainteresowania ogółu podhalańską sztuką ludową, z drugiej strony stałyby się bodźcem do podnoszenia poziomu artystycznego wystawianych prac. Przy połączeniu ich z wystawą prac Szkoły Przemysłu Drzewnego i z wystawą Związku Plastyków w Zakopanem, uzyskałoby się ogromną rozpiętość poziomu tak patrzebną przy różnych zainteresowaniach kupców.

4. W związku z powyższemi wskazanem byłoby urządzanie pomniejszych widowisk, których celem byłoby tylko przytrzymanie przyjezdnych przez kilka dni w Zakopanem. Do takich należeć by mogły:

wesele góralskie połączone ze śpiewami i tańcami góralskiemi,
konkursy chórów regjonalnych, tańców narodowych, w ujęciu z przedstawieniem strojów narodowych całej Polski.

Należałoby też podtrzymać próbę wprowadzenia pochodów karnawałowych. Coprawda pierwsza w tym kierunku zaaranżowana próba nie stała na wysokości, na jakiej widziećbyśmy ją chcieli jednakże i tak spotkała się już z zainteresowaniem publiczności. Przy dołożeniu starań i należytem zorganizowaniu takiego pochodu ulicznego, możnaby go postawić na poziomie korowodów karnawałowych zagranicą. Artyści zakopiańscy znaleźliby na tem pole do popisów i źródło dochodu. Pomysłowe zareklamowanie poważnych firm miejscowych i zamiejscowych na zamówienie pokryłoby wydatki z urządzeniem takiego korowodu związane.

BASEN. Sprawa wybudowania odpowiedniego dla Zakopanego basenu kąpielowego jest bodajże najbardziej pilną, najbardziej piekącą. Zrozumienie zdrowotnych korzyści płynących ze sportu wodnego i kąpieli jest powszechne. Pozatem jest to jedyna okazja niekrępującej możności korzystania z kąpieli słonecznych, które przecież nigdzie indziej nie są tak dobroczynnemi jak w Zakopanem Dotychczasowy brak takiego basenu w Zakopanem nie da się w żaden sposób usprawiedliwień trudnościami finansowemi, boć dla każdego chyba jest jasnem, że brak ten jest najpoważniejszym czynnikiem nieustannego pogarszania się sezonów letnich. Istniejący basen w Jaszczurówce chociażby nawet był dalece udoskonalony i rozszerzony nigdy nie zastąpi basenu w centrum Zakopanego.

W razie braków funduszów i niemożności wystarania się o nie przez Zarząd Miejski, należałoby wrócić do rozwiązania tego problemu przedstawionego w roku 1931 b. burmistrzowi, Mianowicie, powstał wówczas projekt założenia towarzystwa akcyjnego, którego członkami mieli być: Urząd Miejski jako właściciel parceli huta żelazna huta szklanna i betoniarnia, z racji dostarczonych artykułów budowlanych oraz osoby prywatne nabywające akcje za gotówkę. Sprowadzono wówczas z Austrji inżyniera, który budował basen na Semeringu i ten po zaznajomieniu się z terenem Zakopanego wskazał kilka miejsc na tę inwestycję się nadających Niestety propozycje czynione byłemu burmistrzowi zostały bez odpowiedzi.

W związku z powyższem należałoby rozpatrzeć jeszcze sprawę wyszukiwania i wiercenia źródeł aktywnych na terenie Zakopanego aby o ile możności połączyć obydwie te inwestycje na jednym terenie, co zmniejszyłoby wydatnie koszta związane z ich budową, a równocześnie stałoby się pożądaną koncentracją kuracjuszy, co skolei nie pozostałoby bez wpływu na dochodowość, a równocześnie zacieśniłoby spółżycie przyjezdnych zdanych tylko dotychczas na bardzo ograniczone kółka towarzyskie.

Myśl szukania źródeł aktywnych nie jest czystą abstrakcją, bo źródło wody cieplicowej w Jaszczurówce, oraz źródła wody siarczanej pod Reglami (dziś zasypane) pozwalają, z dużą dozą pewności. Przypuszczać, że na terenie Zakopanego znajdują się żyły wody cieplicowej i aktywnej. Zresztą, jak z opowiadania zasiedziałych obywateli wynika, poza dwoma wymienianemi źródłami, znajdują się tu jeszcze inne źródła.

Przed dziesięcioma laty odbyłem w tej sprawio konferencję z miejscowymi lekarzami, celem uzyskania ich współpracy w tym kierunku, niestety i to zawiodło.

Zdaję sobie sprawę, że szukanie źródeł jest kosztowną grą na loterji, można z jednej strony stracić dużo, z drugiej jednak strony, gdyby szczęście w poszukiwaniu dopisało — byłoby to dla Zakopanego wygrana, mogąca mu zapewnić byt i dobrobyt na długie lata. Rozumię także, ze wydatek na tak nieokreślony i niepewny cel nie może bez większych trudności znaleść się w budżecie gminnym, ani jakiegokolwiek stowarzyszenia czy instytucji, przeto proponujemy urządzenia w sezonach kilka zabaw i bali, których dochody byłyby wyłącznie na ten cel poświęcone.

6. IMPREZY SPORTOWE. Ogół imprez Sportowych przeprowadzonych na terenie zakopiańskim w ostatnich latach stał rzeczywiście na wysokim poziomie, należy przeto tylko starać się, aby tradycję tę zachować.

Mimo to mając stale do czynienia z przyjezdnymi musiałem niejednokrotnie wysłuchać ich krytycznych uwag. Krytyka ta dotyczy nie tyle

samych imprez, ile podstępnego nieraz podszywania się organizatorów różnych mniejszych zawodów sportowych pod miano Imprez o znaczeniu ogólnopaństwowym, czy nawet międzynarodowem. To rozmyślne, a obliczone na uzyskanie większej frekwencji, wprowadzenie publiczności w błąd, pociąga za sobą krytyczne jej nastawienie do ogółu imprez, z tego względu członkowie „Gremjum", którzy posiadają bezwzględnie najsilniejszą możność oddziaływania na zainteresowanie się gości imprezami, winni popierać tylko te z nich, które z zyskają w jakiejkolwiek formie akceptację Urzędu Miejskiego.

7. TOR WYŚCIGOWY. Skolei należy rozpatrzeć sprawę wybudowania stałego toru na równi Krupowej, któryby był czynny tak w sezonie letnim jak i zimowym. Teren obecnie pod wyścigi konne zajmowany, jest stanowczo za mały, dlatego aby wyścigi odbywać się mogły na obu połaciach równi Krupowej tj. na przestrzeni między ul. Nowotarską a ul. Witkiewicza, należy ustawić poprzez ul. Kościuszki ozdobny most rozbieralny. Most taki umożliwiłby prowadzenie wyścigów, bez uszczerbku dla odbywającego się ruchu wyścigowego.

Z urządzeniem wyścigów konnych łączy się problem zainteresowania Podhala w utworzeniu własnego klubu jazdy konnej i hodowli koni wyścigowych. Zagadnienie to ważne jest od tego względu, że dotychczas Zakopane zależne było od innych klubów, które za zorganizowanie wyścigów z totalizatorem, zabierały lwią część dochodów. Znaną jest rzeczą że hodowla koni na Podhalu stoi na wysokim poziomie, dlatego należy mieć nadzieję, że przy odpowiednim zachęcaniu rozszerzy się ona i na hodowlę koni wyścigowych.

Aby uchronić się od nieprzewidzianych trudności trzebaby zawrzeć umowę najmu terenu pod tor, z właścicielami parcel na szereg lat. Dopiero wtedy możnaby pomyśleć o budowie stałych trybun, któreby równocześnie wykorzystane być mogły i przy innych imprezach. Mimowoli nasuwa mi się uwaga, że od początku istnienia wyścigów konnych popełnia się ten sam błąd ustawiając trybuny w stronę słońca, a nie jak być powinno z widokiem na zachód.

8. PRZEDŁUŻENIE SEZONU. Niema chyba mieszkańca Zakopanego, któryby nie biadał codziennie nad krótkotrwałością sezonu. Zdawałoby się, że rozpiętość sezonów dyktowana jest warunkami naturalnemi - tymczasem stwierdzić należy, że tak nie jest. Żadnemu miłośnikowi piękna przyrody nie uszedł uwagi urok i majestat ciszy, jesień w Tatrach. Jest to okres specjalnie predystynowany na czas prawdziwego odpoczynku dla ludzi steranych pracą i ludzi pokuracyjnych. Jeśli znów chodzi o wiosnę, to Zakopane jest jedyną miejscowością w Polsce, w której warunki śnieżne i atmosferyczne po zakończeniu oficjalnego sezonu dają maximum możności używania sportu narciarskiego i maksimum zadowolenia.

Trudności więc leżą gdzieindziej.

W pierwszej linji to brak odpowiedniej propagandy, któraby przełamała powszechne przeświadczenie, jedynie okresy pełnych sezonów za godne uwagi.

Jeszcze jedna jest wielka trudność, mianowicie ludzie zamożni, ludzie stojący na wysokich stanowiskach, mogą sobie pozwolić na pobyt w Zakopanem w pełnym sezonie. W demi-sezonach natomiast liczyć możemy na ludzi mniej zamożnych na urzędników niższych szczebli i takich pracowników, którzy z innych powodów nie mogli uzyskać w czasie pełnych sezonów urlopów. Budżet tych ludzi jest ograniczony. Trzeba więc stworzyć dla nich warunki takie, któreby w granicach ich budżetu się zmieściły.

Obniżka cen pensjonatowych, ze względu na to, że są one kalkulowane i tak już jak najniżej może się wyrażać w nieznacznych tylko granicach. Wysuwa się natomiast koncepcja umożliwienia pobytu urzędnikom państwowym i prywatnym, zrzeszonych w towarzystwach samopomocowych, przez spłacenie należytości za swój pobyt w Zakopanem.

Istotnem jednakże udogodnieniem mogłaby natomiast być obniżka takich pozycji, jak koszta podróży, taksa klimatyczna, względnie podatek hotelowy.

Interwencja samego Gremjum w sprawie obniżki cen przejazdów kolejami natrafiałaby na poważne trudności, konieczne byłoby wystąpienie z inicjatywą w tej sprawie przez Urząd Miejski. Uważam, że dalsze ulgi kolejowe w martwych sezonach są konieczne i stanowiłyby poważną zachętę do odwiedzenia Zakopanego.

To samo odnosi się do taksy klimatycznej. Jeśli zaś chodzi o opłaty pobierane przez Urząd Miejski od prowadzących pensjonaty, to zaznaczyć muszę, że poważniejsza obniżka ceny prądu elektrycznego w martwych sezonach pomogłaby pensjonatom obniżyć ceny utrzymania.

Myśli te, które są tylko promotorem akcji, jaka winna być zrealizowana w interesie całego Zakopanego, natrafiają na jedną poważną trudność — brak organizatorów. Wyjściem z tego — mojem zdaniem, byłoby ustanowienie szerszego komitetu obywatelskiego, w którego skład wejść by mieli przedstawiciele wszystkich miejscowych Władz, organizacyj, związków i zrzeszeń. Komitet taki miałby za zadanie omawianie i przeprowadzanie spraw ogólnego znaczenia i dzielić by się mógł na sekcje, którym poruczone byłoby zajmowanie się pewną określoną kategorją spraw, jak n. p. sekcja imprez sportowych, sekcja imprez widowiskowych, sekcja propagandy Zakopanego. t. p.

Dodatnią stroną takiego komitetu byłaby powaga jego poczynań, zainteresowanie ogółu i odnoszenie się społeczeństwa z zaufaniem do niego.

W Zakopanem dnia 15 czerwca 1935. r.

ROMUALD NEWELSKI
wiceprezes „Gremjum"

Organizacja „Gremjum" Właścicieli Pensjonatów, Hoteli i Restauracyj w Zakopanem.

Referat p. t. Organizacja „Gremjum Właścicieli Pensjonatów, Hoteli i Restauracyj w Zakopanem" wygłoszony na Walnem Zebraniu „Gremjum" dnia 24 maja 1935 r. przez p. Kazimierza Rzeszutkę

Przemysł pensjonatowy będący filarem istnienia i rozwoju uzdrowisk a równocześnie dostarczający poważnej części dochodu społecznego chyli, się ku upadkowi. Jest to fakt, który dotyka bezwzględnie wszystkich tutaj zebranych bezpośrednio- który jednak równocześnie odbija się niedosłyszalnem prawie echem w sferach gospodarczych Polski, a przedewszystkiem w sferach kierującyc- polityką gospodarczą Polski. Nie jest moim tematem wyliczanie kolejno wszystkich, gnębiących nabolączek, chcę sięgnąć najważniejszej z nich z której mojem zdaniem wypływają niemal wszystkie inne.

Jest nią brak odpowiedniej organizacji — reprezentacji. Podkreślam wyraz **odpowiedniej**, bo nie jest wszystko jedno jak dana organizacja wygląda, na jakich opiera się podstawach prawnych, jakie nakłada obowiązki na swych członków i jaką część siebie samych członkowie jej użyczają.

Aby dobrze zrozumieć znaczenie organizacji dla zrzeszonych w niej członków i reprezentowanych przez nią interesów naszkicuję pokrótce formy prawne „Gremjum" od czasu jego powstania i zilustruję na ich tle rozwój tej organizacji, jej poczynania, sukcesy i upadki.

„Gremjum właścicieli pensjonatów, hoteli i restauracyj w Zakopanem" powstało w roku 1912. Opierało się ono na austrjackiej ustawie przemysłowej z dnia 5 lutego 1907., której najważniejszem postanowieniem było wprowadzenie przymusowego zrzeszenia się wszystkich prowadzących samoistnie lub jako dzierżawca, zainteresowanego przemysłu. Ustawa ta pozatem dawała tym przymusowym zrzeszeniom przemysłowym prawo opinjowania przed władzami przy wydawaniu przedsiębiorstwom nowopowstającym koncesji, prawo rekursu przeciw rozstrzygnięciom i zarządzeniom władz przemysłowych, w wypadku udzielenia dyspenzy w celu rozpoczęcia przemysłu pensjonatowego i jemu pokrewnych oraz w wypadkach orzeczeń tychże władz co do zakresu uprawnień przemysłowych o ile wydane były niezgodnie z opinją zapytywanego stowarzyszenia; prawo ściągania przychodów stowarzyszenia w drodze administracyjnej; prawo a raczej wyraźne polecenie zaprowadzenia biur stręczenia pracy w przemysłach w zrzeszeniu zastąpionych, oraz wiele innych przywilejów, których znaczenie przedstawia dla nas dzisiaj wartość mniej istotną.

Z ducha tej ustawy przebija zrozumienie ważności silnej organizacji dla poszczególnych gałęzi przemysłu oraz zrozumienie potrzeb sfer przemysłowych.

Oparte na takich podstawach „Gremjum właścicieli pensjonatów, hoteli i restauracyj" zdawałoby się, zajmie dominujace stanowisko w gospodarce Zakopanego. Niestety przepisy ustawy okazały się tylko martwemi literami prawa. Znaczenie przemysłu pensjonatowo-hotelowego przez długi czas było niedoceniane przez państwo a co jest stokroć dziwniejsze przez władze gminne. Nieuwzględniono reprezentacji „Gremjum" w Komisji Klimatycznej, pomijano ich w Radzie gminnej. Było to wyzbyciem się niejednokrotnie jedynie kompetentnej i doświadczonej opinji a z drugiej strony pozbawieniem przemysłowców pensjonatowych prawa zabierania głosu w sprawach nieraz dla nich najżywotniejszych. Mimo jednak nieprzychylnego ustosunkowania się władz, „Gremjum" przeprowadziło wiele postulatów niezmiernie ważnych tak dla samego przemysłu pensjonatowego jak i dla przyjezdnych. Dla przypomnienia przytoczę tu kilka najważniejszych z nich. 1) Założenie biura informacyjnego na dworcu kolejowym, 2) radykalne usuwanie zwyczajów, praktyk i nowatorstwa stojących na zawadzie rzetelnemu współzawodnictwu pomiędzy członkami, 3) urządzanie praktycznych kursów dla prowadzących przemysł, 4) założenie biura pośrednictwa pracy dla służby pensjonatowej i restauracyjnej, 5) wydatne uczestniczenie w finansowaniu propagandy Zakopanego, 6) daleko idąca współpraca przy organizacji imprez sportowych z władzami samorządowemi i sportowemi, 7) udział w komisjach sanitarnych, 8) wstrzymanie a hamowanie nadmiernego o tem samem szkodliwego rozrostu reprezentowanego przemysłu przez negatywne opinjowanie wniosków o przyznanie koncesji, 9) dbanie o odpowiedni poziom i wyposażenie pensjonatów przez wstrzymywanie dyspenzy i wielu innych.

Dnia 7 czerwca 1927 r. weszła w życie polska ustawa przemysłowa. Ustawa ta zredagowana w duchu czystego demokratyzmu znosi przymus należenia do organizacji, odbiera korporacjom możność ściągania składek w drodze administracyjnej, prawo opinjowania przed władzami przemysłowemi przy udzielaniu koncesji nowo powstającym warsztatom pracy i t. d.

Jasnem było odrazu, że nowa ta ustawa polska nie wyda na gruncie polskim a wszczególności na gruncie zakopiańskim, dobrych wyników. Nie wciągnęliśmy się jeszcze na wyżyny narodów zachodnio-europejskich, gdzie zrozumienie pracy społecznej jest już cechą wrodzoną zbyt silnie tkwiącą jeszcze korzeniami w indywidualiźmie. Na domiar złego obowiązywanie tej ustawy przypadało na okres największego w czasach powojennych dobrobytu, w którym do Zakopanego zjeżdżały rzesze

ŁÓDŹ

ZAKOPANE

JORDANÓW

ŻYWIEC

BIAŁA

POZNAŃ

KUPON ULGOWY
RESTAURACJA
„Ermitage"
POZNAŃ ul. Marszałka FOCHA
wyda zbiorowym wycieczkom obiady i kolacje po cenie zniżonej. Kuchnia warszawska pod fachowem kierownictwem.

RESTAURACJA
i śniadalnia
Braci Dawidowskich
POZNAŃ
UL. BR. PIERACKIEGO 17
Telefony: 37-80 i 53-57.

HOTEL „BRITANJA"
POZNAŃ ul, Św. Marcin 44 tel, 21-97 i 21-98
Poleca pierwszorzędne pokoje po cenach umiarkowanych W każdym pokoju bieżąca zimna i gorąca woda, telefon wzorowa czystość Usługa wykwalifikowana znająca obce języki, 5 minut od dworca, 2 minuty od poczty

---

SALON FRYZJESKI **S. MIELOCH**
Damski i męski
POZNAŃ Al. MARCINKOWSKIEGO 7 tel. 33-66
Wykonuje trwałą ondulację aparatami najnowszych systemów. Koloryzacja włosów we wszystkich odcieniach manicure oraz wszelkie prace w zakres fryzjerstwa pedicure i perukarstwa wchodzące. Ceny b. umiarkowane.

PRACOWNIA i magazyn obuwia
J. KAMDUŁA
dawniej Czesław Górecki
POZNAŃ 27 Grudnia 6
Poleca wszelkiego rodzaju obuwie damskie, męskie. Obstalunki, reperacje, ceny b. niskie

---

Papiery, galanterję, złote wieczne pióra, zabawki, gry towarzyskie oraz wszelkie materjały w zakres branży mat. piśm. wchodzące poleca firma:
FR. SZYMAŃSKI
Poznań ul. Pocztowa
Tel. 21-87
Hurt Detal

KIELCE

BILET ULGOWY
na obiad z trzech dań
w Barze Mieszczańskim
w Kielcach ul. Sienkiewicza 9
w cenie 1 złoty i 20 groszy, kolacje od 1 złoty
wina, wódki, piwa różnych browarów.

FIRMA
JOANNA POTOCKA
Kielce ul. Sienkiewicza 42
Instrumenty muzyczne strojenie i korekta fortepianów i pianin ceny umiarkowane.

HOTEL
„EUROPEJSKI"
24 pokoji luksusowo urządzonych. Przy hotelu restauracja, turyści narciarze oraz wycieczki korzystają ze specjalnego rabatu tj. pokój pojedynczy od 3 zł. 50, pokój podwójny od 6 zł. 50 gr Niniejsze ogłoszenie okazać w celu otrzymania rabatu.

Skład materjałów optycznych
Bracia Bolechowscy
Kielce ul. Sienkiewicza 20
Poleca przybory fotograficzne, artykuły sportowe w wielkim wyborze Ceny niskie

---

Bilet ulgowy
turystyczny na śniadanie, obiady i kolacje
w paszteciarni mleczarki **„Higjenicznej"**
Kielce ul. Pierackiego
obiady od 1 20 zł, kolacje od 1 zł. śniadania 50 gr.

Pierwszorzędny
Zakład fryzjerski
dzisi męski i damski
urządzony według wszelkich wymagań hygjeny i nowoczesnej techniki pod fachowem kierownictwem LUDWIKA JAKUBCZYKA w *Kielcach przy ul Sienkiewicza nr 11 tel 10-87, wykonujący wszelkie prace w zakres fryzjerstwa wchodzące w zakładzie swym posiada wielki wybór peruk balowych w różnych kolorach ostatniej nowości obsługa solidna*

Restauracja przy hotelu **„BRISTOL"**
w Kielcach ul. Sienkiewicza
tel. 12-16
reprezentacyjny lokal woj. Kieleckiego. Stacja turystyczna, automobil-klub turing-klub. Wyborowa kuchnia koncerty, dancingi towarzyskie i tp Ceny umiarkowane.

Bilet ulgowy
BAR „POLONJA"
KIELCE ul, SIENKIEWICZA nr, 32
wyda obiad z trzech dań w cenie 1 zł 10 bilet okazać przy płaceniu rachunku

---

BAR POLONJA
KIELCE ul. Sienkiewicza
Przy hot. Polskim
po gruntownym odrestaurowaniu lokalu poleca wykwintne obiady, śniadania, kolacje jakoteż specjalne zimne zakąski Specjalne dania z kuchni elektrycznej.

BAR **„KOKOS"** KIELCE
UL. Sienkiewicza
Wyda obiady z trzech dań 1 zł. i 10 groszy kolacja 80 gr. wina-wódki-likiery Bufet obficie zaopatrzony w ciepłe i zimne zakąski, Przy restauracji ogródek letni. Codziennie koncert

CZĘSTOCHOWA

RESTAURACJA **„PARYSKA"**
CZĘSTOCHOWA ul. N. M. P. 19 tel, 24-02
poleca obiady, śniadania i kolacje. Wybór win wódek. Kuchnia wyśmienita przy restauracji. Bar gorący. Wieczorem koncert i dancing towarzyski.
Okaziciel biletu ulgow. otrzymuje 10% rabatu

Bar Jadłodalnia Paszteciarnia
„GASTRONOMJA"
CZĘSTOCHOWA UL. Dębowskiego róg aleji N.M.P.
wydaje obiady dla turystów po cenie ulgowej 1 zł. obiad z trzech dań, śniadania wiedeńskie 80 gr., kolacje od 1 zł. Udziela się 5 proc. od wszelkich zużytych potraw i napoi.

KRAKÓW

ludzi po większej części nie mających dotąd żadnego związku z przemysłem pensjonatowym, nieznający jego potrzeb, nie orjętujący się wogóle w miejscowych stosunkach, którzy zbyt ufni byli w siły swoje, stosunki i zdolności, aby się zniżać do wspólnej pracy w szeregach organizacji, której konieczności istnienia przez swą krótkozwroczność nie dostrzegali. Organizacja poczyna się chylić ku upadkowi. Jak zwykle w takich razach, gdy warunki zewnętrzne układają się względnie pomyślnie, na czele organizacyj stają ludzie nie umiejący ich dla dobra zrzeszonych wykorzystać, tak i na czele „Gremjum“ znaleźli się ludzie, którzy nie stanęli na wysokości zadania. Poczęło się wyzbywanie jednego po drugiem z trudem kilkunastu lat wypracowanych zdobyczy. Milcząco wyzbyto się biura pośrednictwa pracy na rzecz osoby prywatnej, która zagarnia z niego pokaźne zyski, któreby znacznie w rękach naszych mogły byc obrócone na cele przygotowania służby do swego zawodu. Odstąpiono koncesję na biuro informacyjne na dworcu kolejowym osobie najmniej do tego upoważnionej za grosze, co stało się zaczątkiem niesłychanego dotąd rozpanoszenia się pośrednictwa gości, a ściśle się wyrażając handlu niemi, utraciliśmy delegaturę do Izby Przem. Handlowej. Zarzucono zwyczaj urządzania odczytów i kursów praktycznych dla prowadzacych pensjonaty i t. d. Pozatem nieopatrzna gospodarka w Składnicy Towarowej, która dobrą w zasadzie i zdrową placówkę doprowadziła do ruiny, obarczając nietylko Dyrekcję i Radę Nadzorczą tej instytucji ale i wszystkich członków którzy uważali, że rola ich kończy się na przybyciu na zebranie i oddaniu głosu.

Wszystkie te niedomagania do roku 1931 nie posiadały tak ostrych form, nie dawały się być tak gryzącemi oczy i szarpiącemi nerwy. Dopiero od tego roku, gdy widmo ogólnego kryzysu ukazało Zakopanemu swe pazury, gdy frekwencja gości poczęła straszliwie maleć, a wartość kupcza ich spadła do połowy — stały się one zastraszającymi. Przemysłowcy pensjonatowi w pogoni za gościem zdają się walczyć o lepsze w wyszukiwaniu nieuczciwych form konkurencji, pokątne pośrednictwo stało się prawdziwą plagą dla nas i dla przyjeżdżających, biura pośrednictwa na dworcu zamieniły się na centralę handlu gośćmi, przyczem pobieranie przez nich opłaty „od łebka“, mówiąc ich językiem, stanowią lwią część zarobku należącego się przemysłowcowi. Ten chaos, dezorganizacja, korupcja i brudna konkurencja przekroczyły wreszcie granicę,

Dnia 10 marca 1934 r. wyszła ustawa w sprawie zmiany rozporządzenia Prez. Rzp. z dnia 7 VI. 1927 r. nowela wprowadza daleko idące zmiany i zbliża się w swym duchu do dawnej ustawy austrjackiej. Art. 76-tej noweli mówi, że Min. Przem. i Handlu na wniosek samoistnych przemysłowców i po wysłuchaniu zainteresowanych Izb Przem. Handlowych może powołać zrzeszenie przymusowe dla przemysłu danego rodzaju. Art. 77, mówi: „Na wniosek zrzeszenia uchwalony zwyczajną większością członków Min. Przem. i Handlu może zarządzić przymusowe należenie wszystkich, którzy prowadzą samoistne przedsiębiorstwa danego rodzaju przemysłu“. Pozatem nowela ta postanawia, że w powyższy sposób zorganizowane przymusowe zrzeszenia, uzyskują prawo ściągania składek członkowskich pod rygorem egzekucji administracyjnej.

Uzyskaliśmy więc w ten sposób możność zorganizowania przymusowego, uzyskaliśmy możność ściągania składek pod sankcją egzekucji administracyjnej, czyli możność zapewnienia organizacji funduszów koniecznych do jej normalnego rozwoju. Zbliżyliśmy się tem samem niemal zupełnie do podstaw na jakich opierało się „Gremjum“ za czasów obowiązywania ustawy austrjackiej. Czy jednak zbliżyliśmy się do nich tylko? Nie — przekroczyliśmy je o całe niebo. Bo podczas gdy, jak to zaznaczyłem w pierwszej części swego referatu, zrozumienie potrzeb uzdrowisk w gospodarce państwowej było wówczas niewielkie, a co ważniejsze zwierzchność gminna długi czas nie chciała czy nie mogła zrozumieć ważności zadań i celów stowarzyszenia, pomijała jego reprezentantów w Radzie gminnej, pominęła ich również przy konstytuowaniu się komisji cennikowej, w której przecież byli reprezentowani adwokat, lekarz, rolnik, bankowiec, krawiec i inni, to obecnie włodarzyć nam zaczął wielki rzecznik spraw uzdrowiskowych. Liczne publikacje p. Burmistrza inż. Zaczyńskiego w których z głębokiem znawstwem porusza wszelkie niedomagania przemysłu pensjonatowego w Polsce, wskazują im drogi wyjścia, utwierdzają nas w wierze, że odtąd liczyć będziemy mogli na współpracę z władzami co niewątpliwie przyczyni się do rychłego podniesienia Zakopanego jako uzdrowiska do poziomu renomowanych uzdrowisk zagranicznych.

Pracując w takich warunkach mamy możność postawienia naszej organizacji na takim szczeblu jaki odpowiada powadze reprezentowanego przez nią przemysł reprezentowanych interesów. Mamy możność odkupienia wszystkich przewinień naszych poprzedników, przywrócenia straconych uprawnień „Gremjum“, przywrócenia należącej się nam reprezentacji w Izbie Przem. Handlowej.

Projekt statutu opracowany na podstawie wspomnianej już noweli do ustawy przemysłowej, został wniesiony jeszcze w roku ubiegłym do Min. Przem. i Handlu. celem zatwierdzenienia. Ze względu na to, że zatwierdzenie tego statutu przedłuża się, a stan interesów naszych jest tego rodzaju, że wszelkie przeciąganie zorganizowania odpowiedniej reprezentacji może się stać przyczyną niepowetowanych strat, zwołano dzisiejsze Walne Zebranie. Asumpt do przyspieszenia prac organizacyjnych i zwołania dzisiejszego zebrania dały władze nadzorcze.

Najważniejszem zadaniem dzisiejszego zgromadzenia jest podtrzymanie „Gremjum“, które przez nierozważną a niejednokrotnie i tendencyjnie złośliwą politykę uprzedniego zarządu, stała się organizacją jedynie papierową. Dźwignijmy ją swym zapałem, swym zrozumieniem konieczności jej istnienia, okażmy, że wyrośliśmy z niedojrzałości społecznej. Zarzućmy stworzony przez nierozumną ambicję jednostek podział członków na kategorje, podajmy sobie ręce do zgody i pracy, stwórzmy organizację opromienionioną jednością, a ułatwimy władzom podejście do nas.

Zorganizowani w jedną, prawdziwie silną re-

prezentującą wszystkich, nierozrywaną osobistemi animozjami organizacją, będziemy potrafili skutecznie walczyć o nasze prawa zawodowe i wywalczyć należne nam poszanowanie.

Wszystko to jednak będzie mogło być dokonane dopiero wówczas, gdy zabierzemy się do pracy bezwzględnie wszyscy, każdy na swoim posterunku, każdy w miarę sił swoich.

Przyczyny katastrofy przemysłu pensjonatowego w Zakopanem.

Na Walnem Zebraniu „Gremjum" dnia 24 maja 1935 r. wygłoszony został referat „Przemysłowo—podatkowy", którego główne myśli ze względu na ich ważność i aktualność poniżej podajemy.

Referent zajął się rachunkowem przedstawieniem stanu interesów dobrze prosperującego przedsiębiorstwa pensjonatowego III-ciej kategorji na podstawie faktycznej, stwierdzonej dowodami, aby na tem tle poddać ocenie i krytyce poszczególne pozycje rozchodów.

Pensjonat przedmiotowy wykazuje 1750 gościodni przy 15 pokojach gościnnych, czyli więcej niż przeciętną zakopiańską, gdzie przyjmuje się 100 dni sezonu rocznie pomnożone przez ilość pokoi, czyli 1500 gościodni (dwuosobowe pokoje przyjmuje się na wyrównanie luk jak słaby styczeń i td.) pozycja rozchodów tego pensjonatu mogąca być dokumentarnie udowodniona przedstawia się następująco:

ROZCHÓD ZA 1935 R.

Pensjonat III. kategorji, 15 pokoi, 24 łóżka.

DNI GOŚCI 1750.

1. PODATKI.

Od nieruchomości	zł. 564·—
Od lokali	„ 576·—
Przemysłowy od obr.	„ 176.70
Drogowy powiat.	„ 168·—
Drogowy komun.	„ 30·—
Szyldowy	„ 10·—
Klimatyczny	„ 30·—
Danina nadzwyczajna	„ 28·80
Dochodowy	„ 140·—
Gruntowy	„ 3·30
Świadectwo przemysł.	„ 27·—
Asekuracja pensj.	„ 215·82

Razem: zł. 1969·62 : 1750=

Na jeden dzień gościa zł. 1·12

2. Prowiant.

6700 : 1750= „ 3·—

3. Opał, światło, woda

1050 plus 498 plus 337·92 = 1883·92 : 1750= „ 1.07

4. Pensja służby, ubezpiecz. i fund. pracy.

800 plus 152·69 plus 12 = 1064·69 : 1750 „ 0·60

5. Niezbędne naprawy, wywóz śmieci, czyszczenie pensj. kominiarz, telefon, reklamy pranie, kancel. roz.

500 plus 24 plus 240 plus 100 plus 160 plus 50—

1074 : 1750= „ 0·60

Razem jeden dzień gościa— „ 6·40

Rozchód ten dla właściciela prowadzącego pensjonat

ROZCHÓD DLA DZIERŻAWCY TAKIEGO PENSJONATU.

Dzierżawca ponosi takie same wydatki oprócz podatków: od nieruchomości drogowego, powiatowego, daniny nadzwyczajnej, gruntowego i asekuracji pensj., które wynoszą:

576 plus 168 plus 28·80 plus 3·30 plus 215·82=
zł 992·—

Czynsz za dzierżawę takiego pesjonatu „ 4000·—

A zatem dzierżawca ponosi większy rozchód niż właściciel o 4000 — 992= „ 3000·—

a na dzień gościa 3000 : 1750= „ 1·72

DZIEŃ GOŚCIA DLA DZIERŻAWCY

6·40 plus 1·72= „ 8·11

Wartość czynszowa przedmiotowego pensjonatu podana w przykładzie na 4000 zł. jest raczej niską, w każdym razie niższą niż ustalił Urząd Skarbowy bo ten ustalił na 6800 zł., z tego odpisał na urządzenie 30 proc., czyli wartość samego lokalu już nie pensjonatu ustalił na 4760 zł., bo wymierzył kwotę 576 zł., tytułem dodatku lokalowego.

POZYCJA PROWIANTÓW JEST SŁUSZNĄ, wynosi bowiem do 2 zł. 50 gr. latem, do 3 zł. zimą, czyli przeciętnie 3 zł. Cyfra ta zgadza się w zupełności z pozycją ustaloną kilkakrotnie na konferencjach między właścicielami pensjonatów. Zresztą, gdyby nawet przyjąć źle karmiący pensjonat, to obniżenie o 20 proc. kosztów utrzymania dałoby wyżywienie bardzo liche, a oszczędność tylko o 60 gr. na gościodniach.

PODATKI:

1) Od nieruchomości, jako posiadający pełne uzasadnienie, który stosunkowo jest sprawiedliwie nakładany, — referent pozostawia bez objaśnień.

2) Podatek od lokali jest darem Danaów -pre-

zentem byłego burmistrza Zakopanego M. Kozłowskiego, dotyczy tylko 5 uzdrowisk. Prośba o stosowanie jaknajszerszej możliwości odpisu na inwentarz — ustawa dozwala 40 proc. stosuje się odpisy 30 proc. (Konferencja z prezesem Izby Skarbowej w Krakowie dr. Gregerem).

3) Podatek przemysłowy byłby znośmy, gdyby Władze wymiar jego opierały na podstawie faktycznej. Tymczasem Władze opierają się na maksymalnych cennikach urzędowych, które przecież są poziomem dla nas nie do osiągnięcia.

4) Świadectwa przemysłowe; W kategorjach świadectw istnieje zbyt małe zróżniczkowanie, aby opłata ich mogła być słuszną. Pensjonat o 14-tu pokojach musi wykupić ten sam patent co pensjonat o 49 pokojach, bez różnicy, czy jest to stara waląca się budowla drewniana, czy pierwszorzędny wyposażony murowany pensjonat.

5) Opłata za wodę. System nakładania opłat wodociągowych jest wadliwy. Pensjonaty opłacają wyższe opłaty niż pensjonaty pokątne i wille wynajmujące kuracjuszom pokoje w celach zarobkowych, które się niczem nie różnią od pensjonatów i hoteli koncesjonowanych — korzystają jednak z ceny ulgowej.

6) Opłata za prąd elektryczny. Z opłatą za zużycie jest podobnie. Nie negnje się prawa do pobierania opłaty wyższej od przedsiębiorstw, które pośrednio ze światła czerpią dochody, ale chcielibyśmy być przynajmniej w czasach międzysezonowych zrównani z niekoncesjonowanemi pensjonatami i z prywatnemi mieszkańcami Zakopanego

Oświetlanie własnych mieszkań w czasach niesezonów, przy dotychczasowych warunkach jest okradaniem siebie samego — jest luksusem, na który się zdobyć nie możemy.

7) Opłaty kominiarskie. Zarzuca się wysokość ich niewzruszalności od czasów dobrej konjuktury pomimo powszechnej obniżki wszelkich wartości o 39 proc. do 80 proc.

My stoimy na stanowisku płacenia podatków, nie walczymy z ich wysokością, ale zwracamy się do Władz z prośbą, by podatki te płacili wszyscy, a przedewszystkiem ci, którzy przez płacenie mniejszych, jak sanatorja, domy wypoczynkowe, domy zakonne, schroniska — odbierają nam publiczność, bo mogą jako nie obciążone ciężarami publicznemi — taniej niż my kalkulować.

8) Statystyka przyjezdnych. Referent poddał krytyce sposób prowadzenia statystyki przyjezdnych przez Urząd Uzdrowiska. Cyfra ilości gości wyprowadzana z ilości meldunków, nie daje jeszcze żadnego pojęcia o natężeniu ruchu w Zakopanem. Jedynie miarodajną podstawą do jakichkolwiek na ten temat wniosków może być wyłącznie statystyka oparta na gościodniach. Urząd Uzdrowisku np. wykazuje rok rocznie zwiększanie się ilości gości, w praktyce natomiast rzecz ma się odwrotnie — daje się zauważyć wielki spadek frekwencji. Błąd wnioskowania ze wzrastających ilości meldunków o powiększaniu się ruchu przyjezdnych, polega w pierwszej linji na tem, że wskutek skutecznej kontroli meldunkowej, ilość meldunków wzrasta, nie wzięto jednak pod uwagę rozbudowę Zakopanego. Na ilość meldunków wpływają goście jadący z Polski do Szmeksu, którzy muszą się zameldować, by tego samego jeszcze dnia, nie nocując nawet w Zakopanem, uzyskawszy przepustkę — wyjechać na drugą stronę Tatr. Również zaliczenie do gości wszystkich przebywających w sanatorjach rzekomo powoduje zwiększenie frekwencji.

Drugim błędem z tak nastawionej statystyki jest ustalenie przeciętnej pobytu gościa w Zakopanem. Zarząd Uzdrowiska w konkretnym wypadku podaje tę przeciętną na 21 dni, gdy w rzeczywistości przeciętna ta nie przekracza dni 12-tu. Nieścisłość ta powstała przez w liczenie wszystkich gościodni w sanatorjach, gdzie przeciętna pobytu wynosi 4 tygodnie.

Następnie referent rozpatrzył przyczyny katastrofy przemysłu pensjonatowego w Zakopanem. Za przyczyny takie uważa:

1 Kryzys ekonomiczny, który pozbawił całkowicie publiczności międzysezonowej - uboższej, a zmiejszył przeciętną pobytu gościa sezonowego.

2) Zniżka cen płaconych przez gości niżej własnych kosztów.

3) Zamiana prawie całego Podkarpacia na letniska.

4) Rozwój Wisły, Ustronis, Sławska, Zwardonia i td. wskutek dobrych dróg.

5) Konkurencja dworów

6) Nadmierna rozbudowa Zakopanego (zeszłego roku przybyło pierwszorzędnych pokoi 130, czyli 25 proc. stanu poprzedniego).

7) Konkurencja sanatorjów, domów wypoczynkowych i domów zakonnych, które nietylko zabrały prawie całą publiczność urzędniczą ale nawet biorą publiczność wolnych zawodów, czyli gości z wolnego rynku, mimo, iż do tego nie mają prawa, bo nie mają na to koncesji, nie wykupują patentu, płacą minimalne podatki, jako przedsiębiorstwa o celach społecznych. Spółdzielnie i zrzeszenia mają minimalne opłaty zą światło, wodę — a co najgłówniejsze daremne bo ze składek publicznych — zakupione domy.

8) Rozbudowa kąpielisk morskich.

9) Schroniska górskie, które są najlepiej idącemi przedsiębiorstwami, o czem się nie mówi — zwracamy uwagę, gdzie jest doskonałe źródło podatkowe — to tam.

10 Najważniejszą przyczyną załamania się sezonów letnich w Zakopanem, jest brak jakichkolwiek urządzeń, któreby mogły zaspokoić obecne wymagania letników.

Komunikat

Zarządu Gremjum Właścicieli Pensjonatów, Hoteli i Restauracyj w Zakopanem.

Zarząd Gremjum chcąc być w stałym kontakcie ze swoimi Członkami i chcąc ich zapoznawać z bieżącemi sprawami, uchwałami, konferencjami, posunięciami i t. p., uchwalił na posiedzeniu Wydziału dnia 24 VI. 35 r. wydawać od czasu do czasu komunikaty.

KOMUNIKAT I.

Działalność Wydziału i poszczególnych sekcyj od czasu ukonstytułowania się nowego Zarządu Gremjum, dała następujące wyniki :

1. SPRAWA OBNIŻENIA TARYFY ZA PRĄD ELEKTRYCZNY. Zarząd Miejski rozpatrując postulaty „Gremjum" postanowił na posiedzeniu dnia 27. V. b. r. odniżyć cenę prądu elektrycznego z 95 groszy pobieranych dotychczas na groszy 90 za 1 kwg., jak również obniżyć w SEZONIE MARTWYM to jest za maj, oraz za czas od 15 października do 15 grudnia b. r. opłaty z 90 groszy na 70 gr. Obniżka ta w sezonach martwych ważna jest do końca roku 1935. Ponadto zarządził Urząd Miejski obniżyć cenę prądu przemysłowego z 50 groszy na 30 groszy. Z prądu tego koszystać mogą nasi Członkowie używający w swoich przedsiębiorstwach elektrycznych odkurzaczy, froterek, piecyków, żelazek do prasowania, kuchenek i in. urządzeń, pod warunkiem zgłoszenia tychże aparatów do Elektrowni Miejskiej, gdzie otrzymają specjalne liczniki kontaktowe, nie wymagające przeróbki instalacyj elektrycznych.

2. SPRAWA BIUR INFORMACYJNYCH NA DWORCU.
Z dniem 1 maja b. r. obydwa biura pośrednictwa na dworcu, które tak dotkliwie dały się we znaki naszym Członkom zostały zlikwidowane.
Niestety jak się obecnie dowiadujemy jedna z odebranych koncesji zostanie prawdopodobnie przywrócona, pomimo najusilniejszych sprzeciwów Zarządu. Opracowywany jednak przez Starostwo regulamin czynności i uprawnień tegoż biura, uniemożliwi kontynuowanie dotychczasowych, krzywdzących pensjonaty praktyk:

3. OTRZYMANIE KONCESJI NA PROWADZENIE BIURA INFORMACYJNEGO NA DWORCU PRZEZ GREMJUM.
W wyniku wniesionego podania do Starostwa przez Wydział, oraz ustnej konferencji Prezydjum z p. Starostą, Starostwo przyrzekło w najbliższym czasie udzielić koncesji na prowadzenie informatora Stowarzyszeniu „Gremjum".

4. SPRAWA POKĄTNEGO POŚREDNICTWA.

Prezydjum Gremjum zdając sobie sprawę z ważności zlikwidowania pokątnego pośrednictwa jakoteż współpracy niektórych Członków zrzeszenia z pokątnemi pośrednikami, odbyło konferencję z p. Starostą, z p. Burmistrzem oraz Kierownikiem miejscowego Komisarjatu P. P. w celu wszczęcia energicznej akcji likwidacyjnej.
Wyżej wymienione instancje władzy administracyjnej wydały już bardzo rygorystyczne zarządzenia w sprawie ścigania, wymierzania kary oraz natychmiastowego wykonywania jej. Pod te postanowienia administracyjno karne podciągnięci są także i ci Członkowie, którzy w jakikolwiek sposób będą współpracowali, czy pomagali utrzymaniu się pokątnego pośrednictwa. Wobec tego, że niektórzy Członkowie przyjmują na portjerów czy londynerów, pośredników, którzy pod tym płaszczykiem nadal uprawiają swój niecny proceder chodząc na dworzec i nadal zaczepiając gości po ulicach, Wydział, w porozumieniu z miejscowym Komisarjatem P. P., postanowił nie dopuszczać na teren dworca żadnych portjerów, do czasu całkowitego zlikwidowania pokątnego pośrednictwa. Portjer przyłapany na zaczepianiu gości będzie traktowany na równi z pokątnym pośrednikiem; jeśli działanie jego stało w porozumieniu z pracodawcą, będzie tenże pociągany do odpowiedzialności przed Komisją Dyscyplinarną „Gremjum".

5 PENSJONATY NIEKONCESJONOWANE (POKĄTNE).

Stosownie do oświadczenia się p. Burmistrza na Walnem Zebraniu Gremjum, Zarząd przystępuje do ustanowienia komisyj lotnych do zwalczania pensjonatów niekoncesjonowanych (pokątnych).
Zwracamy się do P. T. Członków o łaskawe pisemne lub ustne donoszenia do Sekretarjatu domów, will, w których nielegalnie prowadzi się przemysł pensjonatowy. Sekretarjat i Wydział zaręcza dyskrecję w stosunku do osoby zgłaszającego.

6 SPRAWY PODATKOWE.

Ze względu na znaczną podwyżkę wymiarów podatku przemysłowego - od obrotu, upraszamy o natychmiastowe nadsyłanie do Sekretarjatu materjału podatkowego, wymiaru roku obecnego i poprzedniego, celem wniesienia przez Gremjum odpowiedniego memorjału do Władz Skarbowych.
Aby uniknąć nieporozumienia zaznaczamy, że wspólna akcja „Gremjum" nie zastępuje indywidualnej akcji płatników.

Wzywa się wszystkich Członków, by bezwarunkowo DO DNIA 15 LIPCA BR. wpłacili zaliczki na podatek przemysłowy i dochodowy na rok 1935 w przeciwnym bowiem razie narażą się na znaczne koszta egzekucyjne. Po 15 lipca br. prowadzoną będzie bezwzględna egzekucja. Ci Członkowie którzy na podstawie ustawy o ulgach podatkowych uzyskali prawo spłaty w ratach, mają do dni 9-ciu od otrzymania upomnienia zaległości te wpłacić w przeciwnym razie tracą prawo korzystania z dobrodziejstwa ulg.

7. OSTRZEŻENIA :

a) Ostrzegamy P. T. Członków przed zawieraniem zbyt pochopnem umów z przedstawicielami różnych biur podróży, pośrednictwa dostarczania gości, akwizytorami nieznanych czasopism i „informatorami" wszelkiego rodzaju, którzy ławą zjechali do Zakopanego. Ludzie ci wyciągają od przemysłowców poważne kwoty, przyobiecując wycieczki, kolonje i gości, a w rzeczywistości nic dać nie mogą. Aby temu oczywistemu nabieraniu położyć kres, prosimy każdego takiego „przedstawiciela" skierować do Sekretarjatu Gremjum.

b) Wobec wzmożenia się handlu domokrążnego w pensjonatach w czasie sezonu, Kongregacja Kupców zwróciła się do nas o interwencję wśród naszych Członków. Ze względu na to, że jest to po największej części konkurencja nielegalna i nieuczciwa, a z drugiej strony domokrążcy ci w wielu wypadkach są dobrze zamaskowanemi współpracownikami złodzieji, informującemi się tylko o stosunkach i rozkładzie pensjonatu, prosimy we własnym interesie o niedopuszczenie ich do swoich przedsiębiorstw.

ZAWIADOMIENIE.

a) Sekcja Turystyczno - Propagandowa przystępuje do wydania albumów reklamowo - informacyjnych, które rozesłane być mają do oddziałów biur podróży większych miast Polski jako materjał reklamowy Zakopanego i poszczególnych przedsiębiorstw. Uprasza się wobec tego P.T. Członków, by przygotowywali potrzebny materjał reklamowy jak: klisze, fotografje, opisy i t. p. aby nie opóźnić wydania albumów. Informacyj w tej sprawie udziela przewodniczący Sekcji Turystyczno-Propagandowej p. Newelski, który równocześnie przyjmuje wspomniany materjał (Hotel „Morskie Oko").

ŚWIĘTO GÓR.

Miejscowy Komitet Święta Gór powierzył Prezesowi Gremjum przewodnictwo Sekcji Informacyjno-kwaterunkowej.

Zadaniem Sekcji tej będzie informowanie oraz zakwaterowanie przyjezdnych z okazji Święta Gór gości. Wobec spodziewanego licznego napływu przyjezdnych wszyscy Członkowie we własnym interesie winni zgłaszać w tym czasie wolne pokoje do biura informacyjno-kwaterunkowego przy Gremjum na dworcu kolejowym. Bliższe informacje podane będą w następnym komunikacie.

Drugiem zadaniem wspomnianej Sekcji jest przygotowanie w obu miejscowych szkołach powszechnych kwater dla grup regjonalnych i wyżywienie tychże,

Podziękowanie.

Szkoły powszechne N. 1, 2 i 3 w Zakopanem składają tą drogą serdeczne podziękowania JWPani Helenie Stanowskiej, emer. kierowniczce pow. Szkoły Żeńskiej w Zakopanem, za dalszą ofiarność i pamięć o szkole, którą okazała, składając ku uczczeniu pamięci ś. p. Marszałka Piłsudskiego kwotę 150 zł. dla najbiedniejszych dzieci. Dzięki tej ofierze dzieci zarobkujących rodziców nie będą narażone podczas feryj na zgubny wpływ ulicy lecz spędzą je pod odpowiednią opieką, otrzymując posiłek.

Odpowiedzi Redakcji.

WPPP M. W. ,Z. K. ,A. L. ,A. S. w Zakopanem Termin wniesienia rekursu upłynął. Należało zgłosić się do sekretarjatu Gremjum, gdzie w godzinach urzędowych udziela się Członkom bezpłatnych porad. Podania wniesione przez pokątnych doradców, b. pisarzy, egzekutorów nie są nawet rozpatrywane.

Hotele, pensjonaty, restauracje i firmy godne polecenia

w KROŚCIENKU

Szczawnica

Pomimo katastrofalnej powodzi jaka nawiedziła Podhale, Szczawnica w dość szybkim tempie przybrała pierwotny swój uroczy wygląd a nawet jeszcze piękniejszy. Sezon w Szczawnicy już się rozpoczął. Dyrekcja Zakładu Zdrojowego, oraz Komisją Zdrojowa, uczyniła wszystko aby naprawić uszkodzenia spowodowane powodzią. W budynkach Zakładu Zdrojowego oraz pensjonatach zrobiono w szybkim tempie remont, odnowienia i i. p. Zatem jedziemy do Szczawnicy. Pensjonaty hotele, oraz Restauracje godne polecenia.

NOWY TARG

TOWARZYSTWO ZALICZKOWE
w Nowym Targu sp. z ogr. odp.
Rok zał. 1877
ul. Rynek dom własny tel. 66.
załatwia wszelki tranzakcje bankowe

Stanisław Borowicz
Zakład Kuśnierski Nowy Targ Sobieskiego 3
Poleco swoje wyroby jak: kożuszki zakopiańskie po najtańszych cenach, serdaki, oraz wszelkie roboty kuśnieskie.

JEDYNA W NOWYM TARGU **Cukiernia**
RYNEK L. 27
wł. Białonia
Poleca własnego wyrobu wyborowe ciastka herbatniki specjalność kawa ze śmietanką w sezonie letnim w każdą niedzielę koncert PT turyści korzystają ze spec. rabatu

Gabinet elektro leczniczy
Dra med Stefana Herza
NOWY TARG RYNEK tel. 401
leczenie falami krótkiemi i długiemi djatermja lampa Kwarcowa, solux, elektryzacja, arsowalizacja, galwanastyka epilacja

CZY WIECIE że najzdrowsze pieczywo i wyroby cukiernicze to tylko w elektromechanicznej piekarni.
„ZDROWIE" Mieczysława Łopaty
Nowy Targ ul. Ludźmierska Filja Sobieskiego 9

NOWY TARG **HOTEL NARODOWY** ul. Kolejowa tel. 67
Poleca dla PT. podróżujących swój Hotel świeżo odremontowany i Restaurację. Pokoje wygodne, słoneczne z komfortem. kuchnia wykwintna i smaczna ceny umiarkowane dla turystów i wojażerów handlu dziela się rabat
Garaż dla aut i motocykli, Okaziciel ogłoszenia otrzymuje 5 proc. rabatu

NOWY TARG RYNEK 39
Filja ZAKOPANE Krupówki 74
Oraz skład pamiątek Podhalańskich

M. STATTER *Nowy Targ Rynek 21*
Zakład i pracownia zegarmisirzowsko złotnicza optyczna wykonuje wszelkie prace w zakres zegarmistrżostwa złotnictwa i optyki wchodzące Ceny przystępne

RESTAURACJA KAWIARNIA **Zakopianka** Nowy Targ Rynek tel. 55
Poleca śniadania obiady i kolacje dla PT, turystów ceny zniżone

Zakład fryzjerski **J. Kulig** Nowy Targ ul. Kolejowa 3
ondulacja manicure oraz wszelkie prace w zakres ten wchodzące.

Kupon ulgowy Zakład fotograficzny **Fr. ROZNECKI** wyciąć i okazać w celu otrzymania zniżki
Nowy Targ Rynek 5 Wykonywa wszelkie prace amatorskie, oraz zdjęcia artystyczne wykonane. Poleca wszelkie przybory fotograficzne jak filmy, płyty, i. t. p.

LEON KOHAN *Tel. 398*
ZAKOPANE ul. WITKIEWICZA *R.zał.1903*
Magazyn towarów spożywczych, delikatesów owoców jarzyn, drobiu dziczyzny, skład win, wódek, likierów koniaków krajowych i zagranicznych, Spirytus skażony i leczniczy. Prowjanty dla turystów. sprzedaż tytoniowa Doborowe mieszanki herbat oraz codziennie świeżo palona kawa z własnej palarni

CENNIK OGŁOSZEŃ:

Inseraty zwyczajne — cała strona 500— zł., 1/2 str. — 300 — zł., 1/3 str — 200 zł., 1/4 str 150 zł., 1/6 str. — 100— zł. 1/8 str — 70.— zł, 1/12 str. — 50 — zł. 1/24 str. — 25.— zł., — Inseraty kwartalne z 30% półroczne z 40 roczne z 50 proc. opust. Za dniza opłata 1 zł za 1 cm²

Naczelny redaktor: Dr. Jarosław Sawczak. Wydawca: Dr. Jarosław Sawczak
Administracja: Drukarnia „Tatrzańska" Zakopane Nowotarska 4 Tel. 645

Drukarnia „Tatrzańska" w Zakopanem, Nowotarska 4. Tel. 645.